

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Viite: Valtiovarainministeriön pyyntö
VM/2348/00.01.03.00/2015 21.3.2016

LAUSUNTO KIRJANPITO- JA TILINPÄÄTÖSTEHTÄVIEN KESKITTÄMISESTÄ PALKEISIIN

Pyydettyä lausuntonaan asiakohdassa mainitusta maa- ja metsätalousministeriö toteaa seuraavaa.

1. Vastuunjakoa koskevat ehdotukset

a) Lainsäädännön muutosehdotukset

Muutosehdotuksessa valtion talousarviosta annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi 12 a pykälää, jonka seurauksena virasto ei vastaisi enää maksuliikenteestään eikä kirjanpidostaan. Tällä muutoksella olisi vaikutusta menojen budjetointiin ja sopimusten laatimiseen, koska lakisääteisiin tehtäviin liittyvät määrärahat pitää pääsääntöisesti budjetoida sille virastolle, joka vastaa tehtävistä.

Valtion talousarviosta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 12 b pykälä, jonka mukaan palvelukeskukseen keskitettäisiin mm. palkanlaskenta. Perusteluista ei kuitenkaan käy ilmi, mitä palkanlaskennalla tarkoitetaan ja miten ehdotettu muutos mahdollisesti vaikuttaisi nykytilanteeseen. Olisi tärkeää että säännöksissä selkeästi todetaan, kuka vastaa siitä, että palkat ovat määräpäivänä pankkitilillä.

Ehdotetun 12 b §:n 1 momentti tulisi kirjoittaa siten, että siinä selvästi todetaan, kuka vastaa em. momentissa tarkoitetuista asioista.

Myös ehdotetussa 21 §:n 1 momentissa tulee selvemmin todeta, kuka vastaa mistäkin momentissa mainitusta asiasta.

b) Taloushallinnon vastuunjakotaulukko

Esitetty taulukko on sinänsä selkeä. Vastuunjaon muuttamisen tarkoituksenmukaisuuteen ja yksityiskohtiin on otettu kantaa kohdassa d.

c) Palkanlaskennan vastuunjakotaulukko

Esitettyssä taulukossa ei ole muutoksia nykytilaan nähden, joten jää epäselväksi miksi taulukko on sisällytetty lausuntopyyntöön.

d) Vastuujakoehdotuksia koskeva perustelumuistio

Menolaskut

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla menolaskujen tiliöinnin laajamittainen siirtäminen Palkeisiin ei ainakaan nykytilanteessa ole pääosin tarkoituksenmukaista eikä toisi suunniteltuja säästöjä, koska menettely aiheuttaisi runsaasti selvittelytehtäviä virastossa. Virastojen osalta tässä on kuitenkin eroja ja joidenkin menolaskutyyppeiden osalta tehtävän siirto Palkeisiin voi olla tarkoituksenmukainen ratkaisu. Ehdotettu poikkeuslupamahdollisuus on siten tärkeä kokonaisuuden kannalta.

Maa- ja metsätalousministeriö näkee tärkeäksi nostaa menolaskujen käsittelemisen automaatioastetta. Tämän mahdollistamiseksi tulisi tehdä konkreettisia toimenpiteitä esimerkiksi keventämällä liitevaatimuksia ja liikekirjanpidon yksityiskohtaisuutta.

Kirjanpitotehtävät ml. muistiotositteiden laatiminen

Kirjanpitotehtävät ovat jo siirtyneet monelta osin Palkeisiin Kiekun käyttöönoton myötä. Kuitenkin tilinpäätökseen liittyvät vastuut jäävät edelleen jossain määrin epäselväksi. Tältä osin tarvitaan edelleen kehitystyötä tarkoituksenmukaisen vastuun- ja työnjaon löytämiseksi.

Muistiotositteiden laatimisessa erityisesti yhteisrahoitteisen toiminnan osalta vuosittainen jaksotus sekä saatavien selvitys edellyttää projektikohtaisesti yksityiskohtaisia tietoja rahoittajista ja rahoitusehdoista sekä raportointimenettelyistä. Vastaavasti maksullisen toiminnan tulojen jaksottaminen edellyttää tilaussopimuksen, toteutusvaiheen ja toteutuneiden kustannusten läpikäyntiä. Palkeilla ei ole tietoja näistä yksityiskohdista riittävällä tarkkuudella, joten tältä osin muistiotositteiden laadinnan täytyy tapahtua kirjanpitoyksikössä.

Ehdotettu menettely muistiotositteiden excel-siirroiksi aiheuttaisi ongelmia tilinpäätösaikana nykyisin voimassa olevien aikataulujen vuoksi, joten mahdollisuus tallentaa muistiotositteet kirjanpitoyksiköissä suoraan Rondo-järjestelmään tulee säilyttää jatkossakin.

Matkalaskut

Matkalaskujen osalta esitetty menettely edellyttäisi, että matkasuunnitelma olisi hyvin yksityiskohtainen. Käytännössä näin ei kuitenkaan usein ole eikä esim. Maanmittauslaitoksessa tehdä ollenkaan matkakohtaisia matkasuunnitelmia. Yksityiskohtaisten matkasuunnitelmien laatiminen edellyttäisi sitä että asiantuntijatehtävissä toimivat käyttäisivät nykyistä enemmän aikaa rutiinitehtäviin. Matkalaskujen tiliöinti on esim. projektirahoituksen ja teknisen avun osalta suhteellisen monimutkaista. Ehdotettu menettely johtaisi käytännössä kaksivaiheiseen tarkastukseen kun matkalasku jouduttaisiin tarkastamaan vielä uudestaan virastossa.

Matkalaskujen osalta virastoilla tulisi olla perustellusta syystä poiketa keskitetystä menettelystä.

Esitetty menettely voi kuitenkin olla joidenkin matkatyyppien osalta toimiva esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriön osalta.

Matkalaskujen osalta olisi tärkeä kehittää prosessia kokonaisuutena, jotta päästäisiin nykyistä kevyempään hallintaan.

Myyntilaskutus

Asiakaspalvelu laskutuksen loppuasiakkaille on vastuunjakotaulukossa merkitty Palkeiden tehtäväksi. Käytännössä asiakkaat kuitenkin ovat yhteydessä maksuaikoihin ja laskun taustalla olevan sopimuksen/toiminnan sisältöihin liittyen. Sekä maksuaikoja että toimituksen sisältöjä koskevat asiat ratkaistaan ja selvitetään kirjanpitoyksikössä, jolloin myös vastaus asiakkaalle tarkoituksenmukaisinta antaa kirjanpitoyksiköstä.

Maaseutuviraston hoitamat maksajavirastotehtävät

Maaseutuvirastosta säädetään Maaseutuvirastosta annetussa laissa (666/2006), jonka 2 §:ssä säädetään Maaseutuviraston tehtävistä. Maaseutuviraston yhtenä tehtävänä on toimia Suomessa Euroopan unionin yhteiseen maatalouspolitiikkaan liittyvässä lainsäädännössä tarkoitettuna maksajavirastona, joka ainoana viranomaisena Suomessa vastaa maatalousrahastoista — Euroopan maatalouden tukirahasto (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (maaseuturahasto) — rahoitettavien menojen hallinnoinnista ja valvonnasta. Maaseutuvirasto on ainoana tahona Suomessa hyväksytty maksamaan näiden rahastojen varoista rahoitettavia tukia tuensaajille.

Maksajaviraston tehtävistä sekä sen tehtävien hoitamisesta, tehtävien hoitamisen järjestämisestä (organisoinnista) sekä tehtävien hoitamiseksi asetettavista vaatimuksista säädetään hyvin yksityiskohtaisesti jäsenvaltioissa suoraan sovellettavassa Euroopan unionin lainsäädännössä. Maksajavirastoa koskevia säännöksiä sisältyy muun muassa seuraaviin Euroopan unionin asetuksiin:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1306/2013 yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta
- Komission delegoitu asetus (EU) N:o 907/2014 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä maksajavirastojen ja muiden elinten, varainhoidon, tilien tarkastamisen, vakuuksien sekä euron käytön osalta

- Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 908/2014 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 soveltamis-säännöistä maksajavirastojen ja muiden elinten, varainhoidon, tilien tarkastamisen ja hyväksymisen, tarkastuksia koskevien sääntöjen, vakuuksien ja avoimuuden osalta
- Neuvoston asetus Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EY, Euratom) No 2988/95
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012 unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 kumoamisesta

Edellä mainitut asetukset sisältävät muun muassa edellä mainittuja maatalousrahastoja koskevat yleiset säännökset, kuten säännökset rahastojen menoista, maksajavirastoista ja todentamisviranomaisista sekä rahastojen varainhoidosta. Rahastojen varainhoitoa koskevat säännökset koskevat muun muassa rahastojen menojen rahoitusta, budjettikuria, suoritettavia maksuja, kirjanpitoa, tilien tarkastamista ja hyväksymistä sekä sääntöjenvastaisuuksia. Maksajaviraston kirjanpitoon ja tilinpäätökseen liittyen Euroopan unionin lainsäädäntöön sisältyy yksityiskohtaista sääntelyä muun muassa maksupyyntöjen hyväksymismenettelystä, maksumenettelyistä, kirjaipitomenettelyistä, velkoja koskevista menettelyistä ja kirjausketjusta.

Edellä mainittuun Euroopan unionin lainsäädäntöön sisältyy myös säännökset valvontajärjestelmistä ja seuraamuksista. Nämä säännökset koskevat muun muassa tarkastusten yleisiä periaatteita, hallinnollisia seuraamuksia, yhdenmuettyä hallinto- ja valvontajärjestelmää, jäsenvaltioiden suorittamia tarkastuksia sekä takaisinperintää. Euroopan unionin lainsäädännön sekä esimerkiksi maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) säännökset takaisinperinnästä poikkeavat yleislainsäädännöstä esimerkiksi takaisinperittävälle määrälle suoritettavan koron ja takaisinperinnän suorittamisen osalta. Takaisinperinnästä säädetään Euroopan unionin lainsäädännössä edellä mainittujen asetusten (EU) N:o 1306/2013 ja (EY, Euratom) No 2988/95 lisäksi muun muassa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 809/2014 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 soveltamissäännöistä yhdenmuettyä hallinto- ja valvontajärjestelmän, maaseudun kehittämistoimenpiteiden ja täydentävien ehtojen osalta. Näin ollen edellä mainituista maaseuturahastoista rahoitettavien tukien takaisinperintään liittyvien tehtävien siirtäminen Palkeiden hoidettavaksi ei ole mahdollista Euroopan unionin lainsäädännön säännökset huomioon ottaen.

Maksajavirastotehtävien hoito – kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävät sekä saatavien takaisinperintä mukaan lukien – on erittäin tarkkaan säännelty Euroopan unionin lainsäädännössä. Maksajavirasto on ainoa taho, joka voi Euroopan unionin lainsäädännön mukaan suorittaa tukien (Euroopan unionin kokonaan tai osittain rahoittamat) maksut tuensaajille. Maksajavirasto eli Suomessa Maaseutuvirasto on myös vastuussa siitä, että suoritettut tukimaksut kirjataan kirjanpitoon Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetyllä tavalla ja että esimerkiksi vaadittu dokumentaatio on saatavilla ja säilytetään Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetyllä tavalla. Maaseutuviraston tehtävistä maksajaviraston kirjanpito- ja

tilinpäätöstehtävät, joiden osalta Euroopan unionin lainsäädännössä asetetut vaatimukset poikkeavat olennaisesti Suomen yleislainsäädännöstä, ovat keskeinen osa maksajavirastotehtäviä eivätkä ne ole erotettavissa miltään osin toisen viranomaisen hoidettavaksi.

Budjetin ulkopuoliset rahastot

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on kaksi valtion talousarvion ulkopuolista rahastoa eli maatilatalouden kehittämisrahasto ja maatalouden interventiorahasto.

Maatilatalouden kehittämisrahastosta säädetään maatilatalouden kehittämisrahastosta annetussa laissa (657/1966). Maatilatalouden kehittämisrahaston muodostavat muun muassa varat, jotka tuloutetaan rahastoon maaseudun kehittämisohjelmien hallinnoinnista annetun lain (27/2014) 19 §:n nojalla rahaston varoista rahoitetun tuen osarahoituksena. Maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain 3 §:n 4 momentin mukaan rahaston varoja käytettäessä on erityisesti edistettävä muun muassa maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) ja maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain (28/2014) mukaisia tavoitteita. Edellä mainitut lait koskevat Euroopan unionin yhteiseen maatalouspolitiikkaan kuuluvia Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan sisältyviä Euroopan unionin osarahoitteisia tukia, joiden osalta Euroopan unionin maksajavirastosäännökset tulevat sovellettaviksi. Maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain 2 a §:n 2 momentin mukaan rahaston hallintoa, kirjanpitoa ja maksuliikennettä hoitaa Maaseutuvirasto.

Maatalouden interventiorahastosta säädetään puolestaan maatalouden interventiorahastosta annetussa laissa (1206/1994). Lain 1 §:n mukaan Suomessa on maa- ja metsätalousministeriön alainen valtion talousarvion ulkopuolinen maatalouden interventiorahasto Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan mukaisesta interventiovarastoinnista, interventio-ostoista ja interventiomyynneistä aiheutuvien menojen maksamista varten. Edelleen lain 2 §:n mukaan rahastoon tuloutetaan muun muassa Euroopan maatalouden tukirahaston (maaloustukirahasto) maksamat korvaukset interventiovarastoinnista, interventio-ostoista ja interventiomyynneistä aiheutuvien kustannusten maksamisesta sekä interventiotoimintaan liittyvistä vakuusjärjestelyistä syntyvät tuotot. Interventioista säädetään Euroopan unionin lainsäädännössä maaloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1308/2013 ja myös interventiotoiminnan osalta Euroopan unionin maksajavirastosäännökset tulevat sovellettaviksi. Maatalouden interventiorahastosta annetun lain 7 §:n mukaan rahaston maksuliike-, kirjanpito- ja tilastointitehtäviä hoitaa Maaseutuvirasto eli Suomen maksajavirasto.

Sekä maatilatalouden kehittämisrahaston että maatalouden interventiorahaston hallintoon, kirjanpitoon, tilinpäätökseen ja maksuliikkeeseen liittyvät tehtävät ovat kiinteässä yhteydessä Euroopan unionin yhteiseen maatalouspolitiikkaan ja maksajavirastotehtäviin. Mainittujen talousarvion ulkopuolisten rahastojen osalta kirjanpito- ja/tai tilinpäätöstehtävien hoitaminen erillisenä maksajaviraston kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävistä ei ole Euroopan unionin lainsäädännön maksajavirastoa koskevat säännökset huomioon ottaen mahdollista.

Porrastettu siirtyminen

Maa- ja metsätalousministeriö pitää kannatettavana esitettyä porrastettua siirtymistä. Kyse on niin laajoista muutoksista, jotka edellyttävät sekä virastoissa että Palkeissa perusteellista valmistelutyötä ja Palkeiden laadunvarmistuksen kehittämistä. Muutokset vaikuttavat merkittävästi virastojen sisäisiin prosesseihin ja suuren henkilöstömäärän toimenkuviin.

2. Siirrettävän henkilöstön määrä

Koska tehtävien järjestämiseen ja prosessien organisointiin liittyy edelleen merkittävästi epäselvyyttä, siirrettävän henkilöstön määrää on edelleen vaikea arvioida luotettavasti. Lisäksi esim. eläköitymis- ja tehtävänkuvamuutokset voivat vielä vaikuttaa siirrettävän henkilöstön määrään. Maa- ja metsätalousministeriön arvio siirrettävän henkilöstön määrästä käy ilmi alla olevasta taulukosta.

	VM:n tarkennettu arvio	MMM:n kirjanpito- yksikön jakautumisen vaikutukset	VM:n tarkennettu arvio, oikaistu luku	MMM:n arvio siirrettävästä henkilömäärästä (toiminnallisesti mahdollinen siirto)
Elintarviketurvallisuusvirasto	1		1	3
Luonnonvarakeskus	4		4	8
Maa- ja metsätalousministeriö	4	-3	1	1
Maanmittauslaitos	3	2	5	3
Maaseutuvirasto	0	1	1	0
Yhteensä	12	0	12	15

Kirjanpitoyksiköistä Palkeisiin siirtyvän kirjanpito henkilöstön tulisi hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti voida säilyttää nykyinen fyysinen työskentelypaikka.

3. Muut näkökohdat

Taloushallinnon kehittämisen osalta olisi tärkeä tehdä aito kokonaistarkastelu, jossa käsiteltäisiin eri osatehtävien tarkoituksenmukaista tekemistä. Vain tätä kautta on mahdollista päästä merkittävään prosessien keventämiseen.

Liitteenä ovat hallinnonalan virastojen lausunnot, joissa on tarkemmin selostettu virastokohtaisia vaikutuksia.

Osastopäällikkö

 Pentti Lähteenoja

Laskentapäällikkö

 Juha Karjalainen

LIITTEET Elintarviketurvallisuusviraston lausunto
 Luonnonvarakeskuksen lausunto
 Maanmittauslaitoksen lausunto
 Maaseutuviraston lausunto

TIEDOKSI Kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio
 Maa- ja metsätalousministeriöt osastot
 Elintarviketurvallisuusvirasto
 Luonnonvarakeskus
 Maanmittauslaitos
 Maaseutuvirasto

LAUSUNTO

Elintarviketurvallisuusvirasto

Pvm/Datum/Date
11.4.2016Dnro/Dnr/DNo
Evira/2200/0004/2016

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö 30.3.2016, 544/04.01.03/2016

Eviran lausunto kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittämisestä valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukseen

Lausuntonaan kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittämisestä palvelukeskukseen Elintarviketurvallisuusvirasto Evira toteaa seuraavaa.

Kohta 1. Lausumat vastuunjako koskevista ehdotuksista**Menotositteiden tiliöinti**

Evirassa menotositteiden tiliöintiin liittyvä automaatioaste on alhainen. Tästä syystä tiliöintiä tehtäisiin palvelukeskuksessa lähes kokonaan tiliointiohjeisiin tukeutuen. Esitetystä vastuunjaosta tai sitä täydentävästä taustamuistiosta ei käy ilmi, millä tarkkuudella ohjeistus on mahdollista tehdä. Esityksestä ei myöskään käy ilmi, mikä on toimintamalli ohjeistuksen ulkopuolisille menotositteille.

Evirassa menotositteiden tiliöinti on toteutettu käytännössä keskitetysti, eikä Evira siten näe, että tiliointitehtävien siirtämisellä palvelukeskukseen saavutettaisiin merkittävää prosessin tehostumista tai laadun paranemista. Menotositteiden automaattisen käsittelyn osalta Evira pitää tärkeänä, että hankinnasta maksuun -prosessin sisäistä integraatiota kehitetään. Tällä kehittämisellä on Eviran näkemyksen mukaan pelkkää tiliointien keskittämistä suurempi potentiaali prosessitehokkuuden lisäämiseksi.

Matkalaskujen käsittely

Matkahallintoon esitetyissä muutoksissa ei ole kyse vastuunjaon muuttamisesta. Prosessiin esitetään palvelukeskuksen tehtäväksi uutta aikaisempaa asiataarkastusprosessia suppeampaa tarkastustoimintoa. Kirjanpitoyksiköiden vastuulla olisi edelleen matkalaskujen asiallinen tarkastus ja menon hyväksyntä. Evirassa matkalaskujen asiataarkastus on jo keskitetty, eikä tehtävien siirrolla ole saavutettavissa merkittävää prosessin tehostumista tai laadun paranemista. Eviran näkemyksen mukaan olisi tästä syystä selkeintä pitää matkalaskujen tarkastuspalvelu edelleen palvelukeskuksen tuottamana lisäpalveluna niille asiakkaille, jotka katsovat palvelun tarpeelliseksi.

Laskutuksen loppuasiakkaiden asiakaspalvelu

Laskutuksen loppuasiakkaiden asiakaspalvelun siirtäminen palvelukeskukseen tukee Eviran näkemyksen mukaan tulojen keräämisen prosessin virtaviivaistamista. Palvelukeskuksen vastatessa asiakaspalvelusta tulevat tarvittavat myyntireskontran hoitoon liittyvät toimenpiteet esimerkiksi rekламааtiotilanteissa suoritettua viivytystä ilman erillistä toimeksiantoa. Näistä syistä Evira on ottanut tämä palvelun käyttöön jo vuoden 2016 alusta alkaen.

Kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävät

Evira kyseenalaistaa kirjanpitotehtävien rajaamisen järjestelmälähtöisesti. Jos muistiotositteiden tekemistä ei rajata kategorisesti palvelukeskuksen tehtäväksi, ei myöskään ole syytä rajoittaa muistiotositteiden tekemisen tapaa vain Excel-toiminnallisuuteen.

Mikäli muistiotositteiden laatiminen keskitetään kokonaisuudessaan palvelukeskuksen tehtäväksi, tulisi selvittää, miten korjausositteiden tekemiseen tarvittavat tiedot toimitetaan taloudellisesti ja tehokkaasti palvelukeskukseen. Eviran katsoo, että tilinpäätöstehtävien keskittäminen palvelukeskuksen lakisääteiseksi tehtäväksi ei ole prosessin tehokkuutta lisäävä toimenpide. Ensisijaisesti tulisi keventää kirjanpitoyksiköiden tilinpäätösten muodollista sisältöä.

Palvelukeskuksen laadunvarmistus

Palvelukeskuksella on puutteita jo nykyisten palveluiden laadunvarmistuksessa. Nämä laadunvarmistuksen puutteet aiheuttavat epäluottamusta palvelukeskuksen palvelutuotantoa kohtaan ja aiheuttavat kirjanpitoyksiköille turhia tarkastustoimenpiteitä. Tästä syystä Evira esittää huolensa palvelukeskuksen palvelutuotannon laadunvarmistuksesta.

Kohta 2. Arvio palvelukeskukseen siirrettävän henkilöstön määrästä

Evira esittää esityksen mukaisista tehtäväsiirroista luopumista sekä menotositteiden tiliöinnin että matkalaskujen tarkastamisen osalta. Evira katsoo, ettei kumpikaan tehtävien siirto tehosta prosessia tarkoituksenmukaisella tavalla ja ettei tehtävien siirroilla ole positiivista vaikutusta tuottavuuteen. Evira näkee tärkeäksi avoimen kumppanuuden kehittämisen yhteistyössä palvelukeskuksen kanssa. Prosesseja ja toimintaa tulee kehittää kustannustehokkaasti yhteistyössä molempien osapuolten tarpeista lähtien.

Evira ei katso esityksen mukaisista tehtäväsiirroista luopumisen olevan este palvelukeskukselle kehittää voimakkaammin palvelutarjontaansa kumppanuus- ja prosessilähtöisesti. Evira katsoo, että prosessimaisen työn ja vastuunjaon kehittämistä tulee jatkaa ja panostaa säästöjen ja hallinnollisten menettelyiden keventämiseen.

Evira kehittää hankinnasta maksuun -prosessia tehostamalla hankintatointia muun muassa lisäämällä toimittajahallintaa ja kasvattamalla menotositteiden automaatioasetta valtiokonsernin tavoitteiden mukaisesti. Evira kehittää matkustus-prosessia ja purkaa matkahallintoon liittyvää byrokratiaa. Lisäksi Evira keskittää entisestään näiden prosessien toimintoja.

Mikäli tehtäväsiirroista voidaan Eviran osalta luopua kokonaisuudessaan, ei henkilösiirtoja palvelukeskukseen tarvita. Mikäli tehtäväsiirtoja toteutetaan Eviran näkemyksestä huolimatta, on arvio siirrettävien henkilöiden määrästä menotositteiden tilinön osalta yksi henkilö ja matkalaskujen tarkastuksen osalta yksi henkilö.

Kohta 3. Muut mahdolliset asian valmistelussa olennaiseksi arvioidut seikat

Lisäksi Evira toteaa, että pitäisi harkita tarkkaan, mitkä tehtävät ja toimintatavat edellyttävät lailla säätämistä. Evira katsoo, että erityisesti henkilöstön mahdollinen siirtyminen tulisi perustua lakiin. Tehtävien jaosta ja toimintamallien kehittämisestä tulisi sen sijaan sopia avoimesti kumppanien kesken. Valtiovarainministeriön lausuntopyynnöstä ei ilmene, jäävätkö palvelukeskukseen mahdollisesti siirtyvät henkilöt hallitusohjelman mukaisesti nykyiseen työskentelypaikkaan vai siirtyvätkö henkilöt työskentelemään palvelukeskuksen toimipaikkoihin. Lisäksi Evira katsoo, että tehtäväsiirtojen mahdollisen toteutumisen myötä kirjanpitoyksikössä vapautuva resurssi voidaan käyttää sisäisissä tehtäväjärjestelyissä.

Osastonjohtaja

Erik Semenius

Talousjohtaja

Mirja Rajala

12.4.2016

Viite: MMMn lausuntopyyntö 30.3.2016

Kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittäminen Palkeisiin

Luonnonvarakeskus lausuu viitteessä mainittuun asiaan liittyen seuraavaa:

Yleistä

Lausuntopyynnössä esitetty vastuunjakomuutos koskee laajemminkin taloushallinnon tehtäviä kuin vain kirjanpito- ja tilinpäätöstehtäviä. Matkalaskujen käsittelyyn liittyvä muutos koskee matkustussäännön oikeellisuuden tarkistusvaihetta ja laskutusprosessin perintäprosessi ja asiakaspalvelu ovat viranomais- ja asiakasrajapinnan asiantuntijatehtäviä, joihin ei liity kirjanpidontehtäviä.

Esitetyt vastuunjakomuutokset

1) Menojen käsittely

Luonnonvarakeskus on ottanut vuoden 2016 alusta käyttöön sopimuskohdistusmenettelyn toimitiloihin liittyvissä sopimusperusteisissa menoissa. Myös tiliointikoodi on käytössä siltä osin, kun sen käyttö on mahdollista.

Muilta osin Luonnonvarakeskuksen ostolaskujen tiliointia on vaikea täysin vakioda ja ohjeistaa siten, että Palkeet voisivat hoitaa niiden osalta tiliöinnin kokonaisuudessaan. Ulkoisen kirjanpidon tiliointi voidaan ulkoistaa, mutta sisäisen kirjanpidon osalta toimintojen, projektien ja jatkossa seurantakohde 1 ja 2 käyttö menojen tiliöinneissä edellyttää tarkkaa toiminnan tuntemusta. Luke on projektiorganisaatio, jolla on yli tuhat projektia vuosittain, joista suurin osa on yhteis- ja asiakasrahoitteisia projekteja, joita ohjaa monien eri rahoittajien tukikelpoisuussäännökset ja rahoitusehdot sekä muut sopimukset. Projektikohdennuksen ja rinnakkain pakollisena käytössä oleva MMM:n tehtäväluokitukseen (VNOS) perustuva toimintoluokitus, edellyttävät toiminnan tuntemusta oikean kohdennuksen perustaksi.

Luonnonvarakeskus ei näe mahdollisena sitä, että kaikki menojen käsittelyyn liittyvät tiliöinnit voidaan hoitaa Palkeissa. Ulkoisen kirjanpidon tietojen tiliointi ja sisäisen kirjanpidon osalta kaikki automatisoitavissa olevat tiliöinnit voidaan siirtää Palkeisiin, mutta iso osa ostolaskuista on sellaisia, että ne täytyy tilioida kirjanpitoyksikössä. Tiliointimenettelyjä ei ole näiden osalta mahdollista yksinkertaistaa ja ohjeistaa siten, että ne olisivat hoidettavissa Palkeissa. Henkilöstömitoituksessa on otettava huomioon, että kirjanpitoyksikölle jää riittävät resurssit ohjeiden ja tiliointimallien määrittelyyn ja ohjeistukseen sekä prosessin sisäiseen valvontaan.

2) Asiakaspalvelu laskutuksen loppuasiakkaalle

Laskuihin liittyvät asiakastiedustelut koskevat harvemmin niitä asioita, mitkä sisältyvät laskulta tai liitteeltä löytyvään informaatioon. Asiakkaat ovat yhteydessä maksuaikoihin ja laskun taustalla olevan sopimuksen/toiminnan sisältöihin liittyen. Näiden yhteydenottojen siirto Palkeisiin lisäsi vain yhden tarpeettoman väliportaan asiakaspalveluprosessiin. Sekä maksuaikoja että toimituksen sisältöjä koskevat asiat ratkaistaan ja selvitetään kirjanpitoyksikössä, jolloin myös vastaus asiakkaalle annetaan kirjanpitoyksiköstä. Lisäksi Palkeiden osalta on todettu (luon-

nos, talousarviolaki), että palvelua tuotetaan suomen ja ruotsin kielellä. Luonnonvarakeskuksella on asiakkaita, jotka asioivat myös englannin kielellä, jolloin asiakaspalvelun pitää toimia myös englannin kielellä.

Kyse on keskeisestä Luken asiakasrajapinnan asiakaspalvelutehtävästä. Luonnonvarakeskus ei näe tarkoituksenmukaisena ja prosessia tehostavana toimenpiteenä laskutukseen liittyvien asiakaskyselyiden käsittelyn siirtämistä Palkeisiin.

3) Saatavien perintä

Luonnonvarakeskuksen myyntisaatavien perintä on jo ulkoistettu esitetyn työnjaon mukaisesti Palkeille.

4) Muistiotositteen laatiminen ja reitittäminen

Lukella iso osa muistiotositteista liittyy projektien tulojen jaksottamiseen tilinpäätösvaiheessa. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot kirjataan suoriteperustetta vastaavalla perusteella oikealle tilikaudelle. Käytännössä tämä tarkoittaa rahoittajan rahoitusehtojen mukaisten toteutuskustannusten syntyminen perusteella laskettujen tulojen jaksottamista tuotoiksi. Palkeilla ei ole tarvittavia tietoja projektikohtaisesti eri rahoittajista ja rahoitusehdoista. Vastaavasti maksullisen toiminnan tulojen jaksottaminen edellyttää tilaussopimuksen, toteutusvaiheen ja toteutusten kustannusten läpikäyntiä.

Edellä mainitut tehtävät on hajautettu projektikohtaisesti nimetyille talousyhdyshenkilöille ja tehtävä on jatkossakin sellainen, että se pitää hoitaa Lukessa, lähellä projektin talousprosessia. Vastuunjakotaulukossa on esitetty, että kirjanpitoyksikkö voi jatkossa tehdä muistiotositteen excel-tositteen kautta, mikä tarkoittanee sitä, että excel-tiedosto laaditaan kirjanpitoyksikössä ja se toimitetaan AT:llä Palkeisiin, joka siirtää tiedon Rondon. Excel on altis teknisille virheille, sillä Excelissä ei ole tarkoituksenmukaisia tarkistussääntöjä (koodien tarkastus, tiliointisäännöt, seurantakohteiden voimassaolo). Tämä lisävaihe prosessiin lisää muistiotositteen käsittelyaikaa, mikä muodostuu suureksi riskiksi erityisesti tilinpäätösvaiheessa, kun tulojen jaksottamiselle jää vain n. viikko aikaa, kun se voidaan tehdä vasta sitten, kun talousluvut ovat lopullisessa muodossa ja jakopalkka-ajo joulukuulta on tehty. Jos tilinpäätösaikataulu tiivistyy vielä entisestään, niin tämä aikataulu kiristyy kohtuuttomaksi. Näin kriittisessä aikataulussa jaksotustositteet täytyy mennä kerralla oikein. Excel-tiedoston ja Palkeiden prosessin varaaman ajan ottaminen huomioon vähentävät niitä päiviä, joita on tositteiden valmisteluun aikaa.

Luonnonvarakeskuksen projektien tuloutus on kriittisesti riippuvainen siitä, että projektien menot on kirjattu oikein ja tulot on jaksotettu rahoittajaehtojen mukaisesti oikeille vuosille. Sekä menojen tiliointikorjaukset ja tulojen jaksotustositteet pitää tehdä mahdollisimman tehokkaalla ja nopealla prosessilla. Tästä syystä Luke pitää erittäin tärkeänä, että projektien tuloja koskevat muistiotositteet voidaan jatkossakin laatia kirjanpitoyksikössä suoraan Rondon.

5) Tilinpäätöslaskelmat, liitteet ja muu tilinpäätösaineisto

Esitetystä vastuunjaossa tilinpäätöslaskelmat, liitteet (pl. 12, 16 ja 17) ja muu tilinpäätösaineisto laaditaan Palkeissa. Tilinpäätösasiakirjan (sis. toimintakertomus) laadinta ja kokoaminen on kirjanpitoyksikön tehtävä. Toimintakertomukseen sisältyy paljon sellaista taloustietoa, joka edellyttää, että kirjanpitoyksikössä on tarvittavaa valmisteluosaamista.

Vastuu koko tilinpäätöksestä on edelleen kirjanpitoyksiköllä, mikä aiheuttaa edelleen tulkinnanvaraa siitä, mikä on Palkeiden vastuu? Vai tulkitanko ao. tilinpäätösaineiston tuottaminen edelleen palvelun ostoksi ja asiakas (=kirjanpitoyksikkö) on viime kädessä vastuussa siitä, mi-

tä tietoa palvelutuottaja (=Palkeet) on lakisääteiseen asiakirjaan tuottanut. Palveluiden laadun ja tuotetun tiedon valvonta edellyttävät uudessa työnjaossakin vahvaa kirjanpidon osaamista kirjanpitoyksikössä.

6) Matkalaskujen tarkastaminen

Esitetyssä vastuunjakotaulukossa on esitetty, että matkalaskujen matkustussäännön toteutumiseen liittyvä tarkastus siirretään Palkeiden hoidettavaksi. Tässä vastuunjakomallissa matkustaja vastaa matkalaskun tiliöinnistä (sisäinen kirjanpito), matkustussäännön toteutumisesta ja tarvittavien liitteiden liittämistä matkalaskulle. Hyväksyjä vastaa asiataarkastuksesta ja hyväksymisestä. Tavoitetilana teoreettisesti varmasti tavoiteltava ja toteutettavissa, mikäli Palkeet palvelee matkustajia siten, että tarvittavat lisätiedot ja liitteet täydennetään Palkeissa matkustajalta pyydettyjen ja saatujen lisätietojen/asiakirjojen avulla, eikä niin, että matkalasku palautetaan matkustajalle niin monta kertaa, että se on säännösten ja ohjeiden mukainen.

Luonnonvarakeskus pitää toimintamallia toteutettavissa olevana ja toimintamallia on tarkoitus pilotoida Luke:ssa vuoden 2016 aikana. Mikäli palveluprosessi saadaan toimimaan siten, että matkustajille ei aiheudu moninkertaista matkalaskun käsittelyä ja prosessin laatu paranee, niin toimintamallin käyttöönottoa voidaan harkita laajennettavan.

Henkilöstövaikutukset

Luonnonvarakeskuksen talouspalveluiden henkilöstömäärä on vähentynyt v. 2015-2016 21 % (14 htv) vuonna 2015 käydyin YT-prosessin ja luonnollisen poistuman kautta syntyneiden vähennysten kautta. Henkilöstövähennys kohdistui fuusion seurauksena syntyneisiin päällekkäisyyksiin ja prosessien tehostamisen kautta syntyneeseen tehtävien vähentymiseen.

Mikäli tehtävänjako toteutuisi lausuntopyynnössä esitetyn työnjaon mukaisesti (rajauksella, että iso osa meno- ja muistiotositteiden käsittelystä jää kirjanpitoyksikköön), niin siirto tarkoittaisi Luonnonvarakeskuksen osalta alustavan arvion perusteella noin 8 henkilötyövuotta. Tämä 8 henkilötyövuoden työpanos siirrettävissä tehtävissä muodostuu 18 henkilön työpanoksesta, joista 3 henkilöä työskentelee osittain kirjanpidon tehtävissä ja 15 henkilöä tekee sekä osto- että matkalaskujen käsittelyä. Mahdollinen siirrettävien henkilöiden määrä on täysin riippuvainen siitä, mikä on siirrettävien tehtävien laajuus. Siirrettävien tehtävien osalta täytyy tehdä erilliset selvitykset sen jälkeen, kun niihin liittyvistä työnjaoista ja toimintamalleista on tarkemmat kuvaukset käytettävissä. Vasta sen jälkeen voidaan arvioida lopulliset henkilöstövaikutukset.

Muut asian valmistelussa olennaisiksi arvioidut seikat

Luonnonvarakeskus pitää erityisen tärkeänä sitä, että sekä lainvalmistelussa että sen taustalla olevan vastuunjakotaulukon valmistelussa otetaan huomioon tutkimuslaitosten erityispiirteet. Tutkimuslaitokset, joilla on paljon ulkopuolista rahoittajarahoitusta, joutuvat rakentamaan taloushallinnon prosesseihinsa paljon erityispiirteitä, jotta projektien taloutta voidaan seurata ja raportoida kunkin rahoittajan edellyttämien rahoitusehtojen mukaisesti. Nämä erityispiirteet edellyttävät mm. monipuolista seurantakohteiden soveltamista, aiheuttavat paljon viitteettömiä tulotilien tapahtumia ja lisäävät eräiden tasetilien erittelyiden määrää ja seurannan tarkkuutta (projektitaso).

Luonnonvarakeskus pitää lisäksi tärkeänä, että taloushallinnon tehtävien keskittämistä valmisteltaessa varmistetaan kirjanpidon, tilinpäätöksen laatimisen ja muiden taloushallinnon prosessien tehokkuuden ohella myös riittävästä laadusta. Kirjausten oikeellisuus erityisesti kirjanpidon perusaineistoa järjestelmään viettäessä on ratkaisevaa laskentatoimen tuottaman aineiston laadun ja oikeellisuuden kannalta. Tehtäviä Palkeisiin siirrettäessä tulee Palkeissa huoleh-

Luonnonvarakeskus
Sisäiset palvelut
Talouspalvelut

tia riittävästä ammattitaitoisista resursseista, jotta siirrettävät tehtävät tulevat asianmukaisesti hoidetuiksi.

Edellä mainitut erityispiirteet huomioon ottaen on tärkeää, että kirjanpitoyksikössä on riittävät mahdollisuudet hoitaa ne taloushallinnon tehtävät, jotka jäävät kirjanpitoyksikön vastuulle. Tämä edellyttää esim. riittäviä käyttöoikeuksia järjestelmien käyttöön muun muassa raportoinnissa ja mahdollisuutta työnjaon rajoissa tehdä tarkastuksia ja korjauksia aineistoihin.

Tiina Mella
Yksikön johtaja

Jutta Petäjä
Talousjohtaja

11.4.2016

Maa- ja metsätalousministeriö
Jukka Nummikoski
mmmtalous@mmm.fi

Lausuntopyyntö kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittämisestä valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukseen

Maanmittauslaitos lausuu koskien kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittämistä valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukseen seuraavaa:

Yleistä

Maanmittauslaitos pitää kannatettavana, että kirjanpito- ja tilinpäätöstehtäviä kehitetään edelleen. Ajankohta toiminnan muutoksille on laitokselle hyvä, koska Maanmittauslaitos on jo ottanut valtion yhteisiä talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseja tukevan Kieku-tietojärjestelmän käyttöönsä. Henkilöstönäkökulmasta Maanmittauslaitos pystyy määrätietoisella henkilöstösuunnittelulla hallitsemaan taloushallinnon henkilöstöresurssien muutoksia.

Kysymys 1, lausumat vastuunjakoa koskevista ehdotuksista (liitteet 2 - 4)

Ydintoiminnan ja taloushallinnon yhteistyön jatkuvuus tulee taata kaikissa tilanteissa. Jos ja kun tehtäviä keskitetään Palkeisiin, Maanmittauslaitos haluaa varmistaa viraston ja Palkeitten välisen tiiviin yhteistyön ja tietojen siirtymisen puolin ja toisin. Tukiprosessien kehittämisen lähtökohtana nyt ja jatkossa tulee olla sekä ulkoiset että sisäiset asiakastarpeet. Toimintatapojen kehittämismallina toimii LEAN-tyyppinen ajattelu.

Tehtävien keskittämisessä Palkeisiin tulee ottaa huomioon viraston ydintoiminta ja sen mukanaan tuomat vaatimukset tietojen tuottamiseen. Esimerkiksi Maanmittauslaitoksessa on maksullista toimintaa, palvelukeskustointia sekä tutkimustoimintaa. Näiden kaikkien osalta sisäinen laskenta on kehittynyttä ja jotta esimerkiksi rahoittajien tarpeet tuotetaan tehokkaasti ja taloudellisesti, tulee tiliointien niin ostolaskuilla kuin matkalaskuilla olla keralla oikein. Jälkeenpäin tehtäviä muistiotositteita tulee välttää.

Matkalaskujen käsittelyprosessissa Maanmittauslaitos haluaa säilyttää mahdollisuuden pysyvien matkamääräysten käyttöön. Maanmittauslaitoksessa matkustaminen perustuu lähtökohtaisesti asiakastarpeeseen sekä resurssien tehokkaaseen hyödyntämiseen. Käynnin kesto asiakkaan luona ei voi etukäteen tarkasti arvioida, mikä yhdistettynä useamman asiakaskäynnin kanssa muodostaa haasteen yksityiskohtaisen matkasuunnitelman laatimiselle. Esimiehen hyväksymä yksityiskohtainen matkasuunnitelma toimii pohjana vastuunjakotaulukon mukaiselle prosessille, mikä heikentäisi voimakkaasti Maanmittauslaitoksen henkilöstöresurssien tehokasta

11.4.2016

ja tuottavaa käyttöä. Maanmittauslaitoksessa on laajasti käytössä matkahallinnon tuottavuutta kasvattava tapa tehdä matkalaskut monimatkalaskuna. Tästä ei vastuunjakotaulukossa ole erikseen mainintaa.

Maanmittauslaitos on ollut mukana sisältötyöryhmän työskentelyssä ja vaikuttamassa vastuunjakotaulukon sisältöön. Tämän vuoksi Maanmittauslaitoksella ei ole muilta osin kommentoitavaa vastuunjakoa koskevista ehdotuksista.

2. Kysymys, arvio henkilöstömäärästä

Maanmittauslaitoksella ei ole täydennettävää 6.11.2015 ministeriölle meneeseen lausuntoon koskien Palkeisiin siirrettävää henkilöstömäärää.

3. Kysymys, muut olennaiset seikat asian valmistelussa

Henkilöstön näkökulmasta edelleen keskeinen asia on se, millä paikkakunnalla näitä tehtäviä hoidetaan jatkossa. Onko henkilöstön mahdollista siirtyä Palkeiden palvelukseen, mutta jatkaa työskentelyä tämän hetkiselä työsken-
telypaikalla (kuten hallitusohjelmassa on kirjattuna)? Maanmittauslaitos näkee, että toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi on välttämätöntä mahdollistaa siirtyvän henkilöstön työskentelyn jatkaminen nykyisellä paikkakunnalla. Henkilöstön kannalta on edelleen selvittämättä myös muut siirtymisen ehdot kuten palkkaus, lomat sekä muut työsuhte-edut. Kun nämä siirtyvän henkilöstön asemaan liittyvät kysymykset on saatu ratkaistua, pysytään virastossa suunnittelemaan jatkotoimenpiteitä tarkemmin.

Maanmittauslaitos toivoo, että virastokohtaiset keskustelut palveluiden keskittämisestä Palkeisiin voitaisiin aloittaa mahdollisimman pian. Tulevassa keskittämisessä Maanmittauslaitos toivoo, että palveluja voi ottaa käyttöön vaiheittain (esimerkiksi prosesseittain). Tällöin siirtymät voitaisiin ajoittaa osittain muun muassa henkilöstön luontaisen poistuman mukaisesti.

Yhteistyöterveisin,

Maanmittauslaitos

Allekirjoitettu sähköisesti
Matti Hyttinen
Hallintojohtaja

Allekirjoitettu sähköisesti
Päivi Kekki
Talouspäällikkö

Tiedoksi

Tuula Manninen
Päivi Koponen
Arto Mikkola
Katri Vermanne
Pääluottamusmiehet

Maa- ja metsätalousministeriö
Talousyksikkö
Talousjohtaja Jukka Nummikoski

MMM LAUSUNTOPYYNTÖ 30.3.2016

Lausunto Mavin kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittämisestä Palvelukeskukseen

Maaseutuvirasto katsoo, että viraston kannalta ei ole tapahtunut muutoksia VM:n sisältyöryhmän työstämän vastuunjakotaulukon julkaisemisen jälkeen verrattuna 5.11.2015 annettuun lausuntoon asiasta.

Haluamme kuitenkin vielä painottaa, että kyseessä olevassa hankkeessa tavoitteena on, että ns. toimialariippumattomat taloushallintopalvelut tuotetaan jatkossa Palkeissa. Maksajaviraston sekä rahastojen Miran ja Makeran kirjanpito- ja taloushallintotehtävät osana akkreditoitua maksajavirastotoimintaa ovat kuitenkin tiukasti toimialariippuvaista hallinnonalan substanssitoimintaa.

Lisäksi Mavi korostaa, että erityisesti ICT-kulujen (n.11 M€) tiliointiä, jotka usein rahoitetaan eri rahoituslähteistä ja jotka sisäisen laskennan vuoksi eritellään sisäisen laskennan seurantakohteilla, on lähes mahdotonta siirtää Palkeiden hoidettavaksi, sillä laskujen käsittely vaatii syvällistä substanssituntemusta.

Henkilöstövaikutuksista katsomme edelleen, ettei mahdollisuutta henkilösiirtoihin Mavista Palvelukeskukseen ole viitaten 5.11.2015 lausunnon (liitteenä) perusteluihin.

Ylijohtaja

Leena Tenhola

Taluspäällikkö

Satu Villa

Maa- ja metsätalousministeriö
Talousyksikkö
Talousjohtaja Hannele Laihonon

Lausunto Maaseutuviraston kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittämisestä Palvelukeskukseen

Virastotalouden kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien keskittämisestä Palkeisiin

Maaseutuviraston kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävät on ulkoistettu viraston perustamisesta 1.5.2007 alkaen ensin Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskukseen ja vuodesta 2008 alkaen talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukseen. Maaseutuvirastossa ei ao. tehtäviä ole koskaan ollut resurssoituna. Tällä hetkellä Kieku prosessin mukaisia taloushallintotehtäviä hoidetaan n. 2 htv:lla. Tällä resurssilla hoidetaan mm. rahoituksen seuranta, teknisen avun maksatushakemukset, muun ulkopuolisen rahoituksen hakeminen, sisäisen laskennan ja raportoinnin tehtäviä, myyntilaskutus ja viraston sisäisen taloushallinnon perehdytys-, ohjaus- ja valvontatehtävät. Virastosta Palkeisiin v. 2017 siirtyvät vastuut eivät vaikuta vähentävästi Maaseutuvirastossa hoidettaviin taloushallintotehtäviin.

Maaseutuviraston henkilöraamista ei voida siirtää 1 htv:tä kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävistä Palvelukeskukseen, sillä Mavissa ei ao. tehtäviin ole käytetty 1 htv:tä.

Maksajaviraston ja rahastojen kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien hoitaminen Maaseutuvirastossa

Maa- ja metsätalousministeriö on toimivaltainen viranomainen Suomea koskevissa EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa käsittelevissä asioissa. Toimivaltaisena viranomaisena maa- ja metsätalousministeriö on hyväksynyt 8.10.2007 Suomen ainoaksi maksajavirastoksi Maaseutuviraston. Maaseutuvirastosta säädetty laki (21.7.2006/666 2§ Tehtävät) määrittelee maaseutuviraston tehtävät, joihin kuuluvat myös ne maksuliikenne- ja kirjanpitotehtävät, joita hoidetaan EU:n lainsäädännön mukaisesti yhteisöstä rahoitettujen tukien toimeenpanossa. Maaseutuvirasto maksaa vuosittain n. 2,1 mrd. euron tukimaksut tuensaajille.

Maaseutuvirasto toimii Suomen akkreditoituna maksajavirastona ja täyttää EU:n lainsäädännön maksajavirastolle asettamat hyväksymisperusteet. Maksajavirastot ovat EU:n jäsenvaltioiden viranomaisia, jotka vastaavat Euroopan maataloustukirahastosta ja maaseuturahastosta rahoitettavien viljelijä-, hanke-, rakenne- ja yritystukien sekä markkinatukien toimeenpanosta ja valvonnasta. Ne huolehtivat maksujen suorittamisesta tuensaajille ja varmistavat, että menojen tukikelpoisuus ja yhteisön sääntöjen noudattaminen tarkastetaan ennen maksujen hyväksymistä.

(Komission täytäntöönpanoasetus (EY) N:o 908/2014 maksajavirastojen hyväksyminen)

Maksajavirasto vastaa mm. siitä, että suoritettut maksut kirjataan kirjanpitoon tarkasti ja yksityiskohtaisesti, että kaikki tarkastukset on tehty, ja että asiakirjat esitetään, ovat saatavilla ja säilytetään EU:n sääntöjen mukaisesti. Tukimaksuja koskeva kirjanpito sekä tähän sisältyvä EU-raportointi on maksajaviraston ydintoimintaa.
(Komission delegoitu asetus (EY) N:o 907/2014)

Maatalouden interventiorahasto (Mira) ja Maatilatalouden kehittämisrahasto (Makera) toimivat eräiden maksettavien tukien rahanlähteenä tuenmaksun mahdollistamiseksi, koska komission Suomelle suorittama tukien tuloutus tapahtuu aina jälkikäteen. Miran ja Makeran maksuliike-, kirjanpito- ja tilastointitehtävät on kansallisin säädöksin vastuutettu Maaseutuviraston hoidettavaksi.
(Laki maatilatalouden kehittämisrahastosta 16.12.1966/657, muut. 13.4.2007/424, Laki maatalouden interventiorahastosta 16.12.1994/1206, muut. 9.11.2007/1019)

Maksajavirastolla/Miralla/Makeralla on käytössään useita tietojärjestelmiä, joilla tukikirjanpito (Raindance, Rondo), maksatus (Sampo) ja maksuliikenne (Basware) hoidetaan. Näiden kirjanpidossa on käytössä useita EU-lainsäädännön vaatimia tili- ja seurantakoodeja, mm. EU-tilikartan tilikoodi (15 merkkiä), tukikoodi (12 merkkiä), tuotekoodit sekä määrärahakoodit. Maksajaviraston sekä Miran ja Makeran kirjanpitoliedot siirretään / tullaan siirtämään kirjanpitoliittymän kautta Raindancesta Kiekuun.

Maaseutuvirasto vastaa siitä, että sen käytössä olevat, maksajavirastotoimintaan liittyvät menettelyt ja tietojärjestelmät ovat EU-säädösten mukaisia, eivätkä ne aiheuta riskiä EU:n maatalousrahastojen moitteettomalle varainhoidolle.

Edellä kuvatun perusteella todetaan, että EU-asetusten sekä kansallisten lakien määrittelemät maksajaviraston, Miran ja Makeran kirjanpitotehtävät osana akkreditoitua maksajavirastotoimintaa poikkeavat luonteeltaan merkittävästi normaalista kirjanpito-yksikön kirjanpidosta. Mainitut tehtävät ovat EU- ja kansallisten säädösten tarkoin säätelemää viraston ydintoimintaa, eivät viraston tukitoimintaa. Ko. tehtäviä ei ilman uudelleen akkreditointia sekä kansallisia lakimuutoksia voida siirtää Maaseutuviraston ulkopuolella hoidettavaksi.

Maksajaviraston ja rahastojen kirjanpitotehtäviin käytetään 4,6 – 7,6 htv riippuen siitä, luetaanko näihin tehtäviin myös komission vaatima Maataloustukirahaston sekä Maaseuturahaston menoilmoitusraportointi ja näihin liittyvät vuositiliselvitysmenettelyt (yht. 3 htv).

Ylijohtajan sijaisena
Osastonjohtaja

Jukka Pekonniemi

Taluspäällikkö

Satu Villa